KONINKRIJK BELGIE

ROYAUME DE BELGIQUE

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste vakantiekamer, op 1 september 1997 door de Minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "waarbij de voorwaarden worden bepaald waaronder het Centrum voor Landbouwkundig Onderzoek - Gent rechtspersoonlijkheid verkrijgt", heeft op 3 september 1997 het volgende advies gegeven :

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre des vacations, saisi par le Ministre de l'Agriculture et des Petites et Moyennes Entreprises, le 1er septembre 1997, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas trois jours, sur un projet d'arrêté royal "déterminant les conditions dans lesquelles le Centre de recherches agronomiques de Gand reçoit la personnalité juridique", a donné le 3 septembre 1997 l'avis suivant :

Volgens artikel 84, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, vervangen bij de wet van 4 augustus 1996, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisend karakter ervan.

Te dezen wordt het spoedeisend karakter gemotiveerd "door de omstandigheid dat de herstructurering van de wetenschappelijke inrichtingen van de Staat, overeenkomstig het koninklijk besluit van 20 juni 1997 tot vaststelling van de lijst, het niveau, de structuur en de bevoegdheden van de wetenschappelijke inrichtingen van de Staat die ressorteren onder het Ministerie van Middenstand en Landbouw (...), het spoedig in werking treden oplegt van de reglementaire beschikkingen betreffende de voorwaarden waaronder elke inrichting de rechtspersoonlijkheid verkrijgt, teneinde de overeenstemming te verzekeren tussen de nieuwe structuren en de bestaande beschikkingen met betrekking tot de rechtspersoonlijkheden".

*
* *

Gelet op de korte termijn die hem voor het geven van zijn advies wordt toegemeten, heeft de Raad van State zich moeten beperken tot het maken van de hiernavolgende opmerkingen.

*
* *

STREKKING VAN HET ONTWERP

Het ontwerp strekt ertoe de rechtspersoonlijkheid te verlenen aan het Centrum voor Landbouwkundig Onderzoek - Gent, onder de voorwaarden die in het ontworpen besluit worden bepaald. Tevens worden de samenstelling, de bevoegdheden en de werking geregeld van de commissie die het vermogen van het Centrum beheert.

Het ontwerp kadert in de herstructurering die is ingezet met het koninklijk besluit van 20 juni 1997 tot vaststelling van de lijst, het niveau, de structuur en de bevoegdheden van de wetenschappelijke inrichtingen van de Staat die ressorteren onder het Ministerie van Middenstand en Landbouw.

Volgens de vigerende bepalingen van het koninklijk besluit van 15 oktober 1951 houdende organiek reglement van de Rijksstations voor landbouwkundig onderzoek wordt bij ieder Rijksstation een vermogen ingesteld, waaraan de rechtspersoonlijkheid is toegekend. Het ontwerp beoogt de rechtspersoonlijkheid toe te kennen aan het Centrum, waaraan inmiddels de bevoegdheden zijn toegekend van de onderscheiden Rijksstations, voorheen gegroepeerd in het "Rijkscentrum voor landbouwkundig onderzoek te Gent" (zie in het bijzonder de artikelen 6 en 8, 4°, van het voornoemde koninklijk besluit van 20 juni 1997). Het ontwerp voorziet ook in de overdracht van de goederen, rechten en verplichtingen van de rechtspersoonlijkheden van die Rijksstations naar de rechtspersoonlijkheid van het Centrum.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

1. In het eerste lid wordt verwezen naar de wet van 27 juni 1930 waarbij rechtspersoonlijkheid verleend wordt aan de wetenschappelijke en kunstinrichtingen welke van het Ministerie van Kunsten en Wetenschappen afhangen.

Artikel 1 van die wet, waarnaar in de aanhef in het bijzonder verwezen wordt, biedt de rechtsgrond voor de bepalingen van het ontwerp in verband met de voorwaarden waaronder het Centrum rechtspersoonlijkheid verkrijgt.

Artikel 2 van de wet vormt de rechtsgrond van de bepalingen in verband met de samenstelling en de bevoegdheden van de commissie die het Centrum tegenover derden vertegenwoordigt. Ook naar die wetsbepaling moet bijgevolg verwezen worden.

2. In de aanhef dient een verwijzing ingevoegd te worden naar het advies van de inspectie van financiën, gegeven op 8 juli 1997.

3. In de aanhef wordt verwezen naar het akkoord van de Minister van Financiën en het akkoord van de Minister van Begroting.

Het ontwerp bevat echter bepalingen waarbij taken worden opgedragen, enerzijds, aan de inspecteurs van financiën en het bestuur der registratie en domeinen (artikelen 7, 8 en 13), en anderzijds, aan de Minister van Begroting (artikelen 7 en 14).

In die omstandigheden zou het ontwerp mede voorgedragen en mede ondertekend moeten worden door de genoemde ministers.

Artikel 1

Volgens artikel 1 verkrijgt het Centrum de rechtspersoonlijkheid. Uit de overige bepalingen van het ontwerp kan echter afgeleid worden dat de rechtspersoonlijkheid, alsmede de bevoegdheden van de commissie enkel betrekking hebben op het vermogen van het Centrum.

De gemachtigde ambtenaar heeft in dit verband bevestigd dat het Centrum een inrichting is die deel uitmaakt van het Ministerie van Middenstand en Landbouw, zij het met een specifiek statuut. Het Centrum werkt met middelen van de Staat en met personeel dat deel uitmaakt van het rijkspersoneel (1), en zijn handelingen zijn aan te merken als handelingen van de Staat. De aan het Centrum toe te kennen rechtspersoonlijkheid is enkel bedoeld voor het

---

(1) Zie het koninklijk besluit van 23 juni 1995 tot vaststelling van de personeelsformatie van de wetenschappelijke inrichtingen die ressorteren onder het Ministerie van Middenstand en Landbouw.

beheer van het vermogen : ten laste van het vermogen kan eigen personeel bij arbeidsovereenkomst worden aangeworven, en kan het Centrum handelingen in eigen naam stellen.

Gelet op die toelichting zou artikel 1 beter geredigeerd worden als volgt :

"Het Centrum voor Landbouwkundig Onderzoek - Gent, hierna het Centrum genoemd, geniet de rechtspersoonlijkheid voor het beheer van zijn vermogen, onder de voorwaarden van dit besluit.".

Artikel 16

De gemachtigde ambtenaar heeft verklaard dat deze bepaling aangevuld moet worden met de voor de inwerkingtreding vooropgestelde datum, zijnde 31 december 1997.

Conformément à l'article 84, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, remplacé par la loi du 4 août 1996, la demande d'avis doit indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

En l'occurrence, l'urgence est motivée "par la circonstance que la restructuration des établissements scientifiques de l'Etat, conformément à l'arrêté royal du 20 juin 1997 fixant la liste, le niveau, la structure et les attributions des établissements scientifiques de l'Etat, relevant du Ministère des Classes moyennes et de l'Agriculture (...), impose la mise en vigueur rapide des dispositions réglementaires relatives aux conditions dans lesquelles chaque établissement reçoit la personnalité juridique, afin d'assurer la concordance entre les nouvelles structures et les dispositions existantes relatives aux personnalités juridiques".

*

* *

Compte tenu du bref délai qui lui est imparti pour rendre son avis, le Conseil d'Etat a dû se limiter à formuler les observations suivantes.

*

* *

PORTEE DU PROJET

Le projet vise à accorder la personnalité juridique au Centre de recherches agronomiques de Gand et détermine les conditions de l'octroi de cette personnalité juridique. Il règle également la composition, les attributions et le fonctionnement de la commission qui gère le patrimoine du Centre.

Le projet s'inscrit dans le cadre de la restructuration engagée par l'arrêté royal du 20 juin 1997 fixant la liste, le niveau, la structure et les attributions des établissements scientifiques de l'Etat relevant du Ministère des Classes moyennes et de l'Agriculture.

Selon les dispositions en vigueur de l'arrêté royal du 15 octobre 1951 portant règlement organique des stations de recherches agronomiques de l'Etat, il est institué auprès de chaque station un patrimoine qui jouit de la personnalité juridique. Le projet vise à accorder la personnalité juridique au Centre, auquel ont été entre-temps attribuées les compétences des différentes stations, regroupées auparavant au sein du "Centre de recherches agronomiques de l'Etat de Gand" (voyez en particulier les articles 6 et 8, 4°, de l'arrêté royal du 20 juin 1997 précité). Le projet prévoit également le transfert des biens, droits et obligations des personnalités juridiques de ces stations à la personnalité juridique du Centre.

EXAMEN DU TEXTE

Préambule

1. Le premier alinéa fait référence à la loi du 27 juin 1930 accordant la personnalité civile aux établissements scientifiques et artistiques dépendant du Ministère des Sciences et des Arts.

L'article 1er de cette loi, auquel le préambule fait notamment référence, procure le fondement légal aux dispositions du projet relatives aux conditions auxquelles le Centre reçoit la personnalité juridique.

L'article 2 de la loi constitue le fondement légal des dispositions relatives à la composition et aux attributions de la commission représentant le Centre vis-à-vis des tiers. Il convient par conséquent de faire également référence à cette disposition légale.

2. Dans le préambule, il y a lieu d'insérer une référence à l'avis de l'inspection des finances, donné le 8 juillet 1997.

3. Le préambule fait référence à l'accord du Ministre des Finances et à l'accord du Ministre du Budget.

Le projet comprend toutefois des dispositions attribuant des missions, d'une part, aux inspecteurs des finances et à l'administration de l'enregistrement et des

domaines (articles 7, 8 et 13), et d'autre part, au Ministre du Budget (articles 7 et 14).

Dans ces circonstances, les ministres cités devraient être associés à la proposition et au contreseing du projet.

Article 1er

Selon l'article 1er, le Centre reçoit la personnalité juridique. Il peut toutefois être déduit des autres dispositions du projet que la personnalité juridique, ainsi que les attributions de la commission concernent uniquement le patrimoine du Centre.

Le fonctionnaire délégué a confirmé à cet égard que le Centre est un établissement qui fait partie du Ministère des Classes moyennes et de l'Agriculture, fût-ce avec un statut spécifique. Le Centre fonctionne avec des moyens de l'Etat ainsi qu'avec du personnel faisant partie des agents de l'Etat (1) et ses actes doivent être considérés comme des actes de l'Etat. La personnalité juridique à accorder au Centre vise uniquement la gestion du patrimoine : c'est à la charge du patrimoine que le Centre peut recruter son propre personnel par contrat de travail et accomplir des actes en son nom propre.

(1) Voir l'arrêté royal du 23 juin 1995 fixant le cadre organique des établissements scientifiques relevant du Ministères des Classes moyennes et de l'Agriculture.

Vu cette précision, l'article 1er serait mieux rédigé comme suit :

"Le Centre de recherches agronomiques de Gand, ci-après dénommé le Centre, jouit de la personnalité juridique pour la gestion de son patrimoine aux conditions du présent arrêté.".

Article 16

Le fonctionnaire délégué a confirmé que cette disposition devra être complétée par la date proposée pour l'entrée en vigueur, à savoir le 31 décembre 1997.

De kamer was samengesteld uit

Mevrouw M.-R. BRACKE, kamervoorzitter,
Madame

de Heren M. VAN DAMME, staatsraden,
Messieurs P. LEMMENS,

Mevrouw F. LIEVENS, griffier,
Madame

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. P. LEMMENS.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. R. THIELEMANS, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. C. ADAMS, adjunct-referendaris.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

F. LIEVENS

La chambre était composée de

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. P. LEMMENS.

Le rapport a été présenté par Mme R. THIELEMANS, auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par M. C. ADAMS, référendaire adjoint.

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

M.-R. BRACKE